

Riksdagen

Stenografiska uppteckningar

vid EU-nämndens sammanträden

2010/11:24

Stenografiska
uppteckningar
2010/11:24

Fredagen den 25 februari

1 § Transport, telekommunikation och energi (energi)

Närings- och energiminister Maud Olofsson

**Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för transport,
telekommunikation och energi (energi) den 3 december 2010**

**Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för
transport, telekommunikation och energi (energi) den 28 februari
2011**

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

Jag hälsar er välkomna och förklarar sammanträdet öppnat. Vi ska samråda med närings- och energiminister Maud Olofsson. Det är en del välbekanta frågor på dagordningen i dag.

Vi börjar med att fråga om det finns några A-punkter som har varit i cirkulation och som ska diskuteras. Det är tydligen avslutat och inga på gång heller. Men det händer mycket i Nordafrika, så det är möjligt att det kommer något.

Första punkten är en återrapport från ett möte i rådet den 3 december. Har Maud Olofsson något att säga om detta? Finns det några frågor på återrapporten?

Anf. 2 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (S):

Jag har egentligen två frågor. Den ena handlar om det som är energi-effektivisering och den diskussion som var om detta med bindande mål. Eftersom ett flertal medlemsländer är emot vore det bra om vi kunde få lite information om hur diskussionen gick. Det är klart att det finns problem med att sätta upp mål om man sedan inte kan mäta.

Den andra frågan gäller konsumentperspektivet. Vad sade man? Vilken typ av frågor var det man diskuterade angående konsumentperspektivet?

Anf. 3 Närings- och energiminister MAUD OLOFSSON (C):

Den första delen, som gäller energieffektivisering, är ingen ny diskussion. Den har varit uppe ganska många gånger. Den huvudsakliga diskussionen handlar egentligen om hur man ska mäta. Vi har alla möjliga olika sätt att mäta energieffektivisering i våra länder. Det finns ingen gemensam syn på detta. Det är det som gör att det är svårt att komma fram med bindande mål. Alla älskar sin egen mätmetod och tycker att den är bäst och mest effektiv.

Sverige har dock tagit initiativ till en diskussion kring om man kan komma framåt i detta. Kan vi göra analyser som gör att vi kan få åtminstone en bättre gemensam grund? Det är det som är skälet till att det är rätt spretigt på just det här området. Man vill behålla den metod man har.

Konsumentperspektivet var det ingen diskussion om över huvud taget, utan man antog slutsatserna.

Anf. 4 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (S):

Då kanske jag blir lite förvånad eller har missuppfattat vad som står i det material vi har fått angående återrapporteringen: "Olika dimensioner av konsumentperspektivet lyftes av flera medlemsländer".

Ska vi inte kunna lita på de papper och den information som vi får utskickad till oss angående rapporteringen, om nu ministern som svar på en fråga här säger att man inte pratade om detta? Det känns lite konstigt.

Min fråga om vad som sades på mötet kvarstår faktiskt.

Anf. 5 Närings- och energiminister MAUD OLOFSSON (C):

Ibland är det så att det inte blir några stora diskussioner utan att man är nöjd med de förslag som har lagts fram. Det är klart att vi alla är angelägna om att konsumentperspektivet ska finnas med. Det finns ju som en del av strategin. Det hör ihop med det inreklamnadspaketet. Sedan säger man att vi behöver bättre tariffer, bättre energimärkning och sådant.

Det var ingen stor diskussion om detta. I så fall var det en missuppfattning. Vi är inte oeniga om konsumentperspektivet.

Anf. 6 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (S):

Jag vill komma tillbaka till frågan. Jag bryr mig egentligen inte om ifall det var en stor eller liten diskussion. Min fråga handlar i grund och botten om vad som sades och vilken typ av frågor man pratade om angående konsumentperspektivet. Det är ju en jätteviktig fråga om man ser helheten i det vi ska behandla senare.

Med tanke på det som har varit en het debatt de senaste månaderna, inte minst i Sverige, och som är kopplat till energipriset kan man inte låta bli att göra en koppling med konsumentperspektivet. Mot bakgrund av detta tycker jag att det kan vara intressant för EU-nämnden att veta vad man diskuterar på kommissionens möte.

Ifall det är så att ministern behöver ha en liten uppdatering: Det gäller rapporteringen i det material vi har fått under punkt 12, med rubriken Mot en ny energistrategi. Där kommenterades att konsumentperspektivet lyftes fram och diskuterades.

Anf. 7 Närings- och energiminister MAUD OLOFSSON (C):

Jag tror att vi missförstår varandra. Grunden för det som kommissionen har lagt fram som förslag är att vi ska stärka konsumentperspektivet. Det finns som en del i detta.

Men det är ingen djup diskussion kring de åtgärderna. Det finns inga stora oenigheter kring detta.

Det vi håller på med – det har vi gjort länge, även innan diskussionen här hemma började – gäller hur vi ska ge bättre kunskap till våra med-

borgare om energimärkning. Under vårt ordförandeskap tog vi direktiv om byggnaders energiprestanda och hur man ska kunna ge bättre information till våra konsumenter. Det är vad allt detta handlar om.

Vad jag säger är att det var ingen stor diskussion kring detta, utan vi är eniga om att konsumentperspektivet är viktigt. Det råder väl ingen oenighet i EU-nämnden eller i Sverige om det.

Anf. 8 ORDFÖRANDEN:

Får jag fråga Maud Olofsson om den andra frågan om energieffektivisering. Om man ska ha det målet är det precis som både Carina Adolfs-son Elgestam och Maud Olofsson säger, att man måste kunna mäta detta på något gemensamt sätt. Hur ser det ut framåt i den frågan? Kommer man att komma överens? Hur ska det bli?

Anf. 9 Närings- och energiminister MAUD OLOFSSON (C):

Det är svårt att säga. Det är därför Sverige har tagit initiativ till en diskussion kring bättre analysmetoder. Ska man komma framåt i detta – vi ser senare i en punkt att det inte är säkert att vi når till målet – och till exempel komma fram till det som parlamentet har sagt, att vi ska ha bindande mål, då måste vi komma överens om hur vi ska mäta detta.

Vi menar att man ska ha ett bättre systemperspektiv och ta hela kedjan och mäta energieffektiviseringen, medan en del bara tittar på slutprodukten, så att säga. Därför har vi tagit vårt initiativ och hoppas att det åtminstone kan påbörjas.

När jag har lyssnat till diskussionen från de olika medlemsländerna ser jag problematiken. Vi hade en liknande diskussion under vårt ordförandeskap, då man sade: Nej, vi vill mäta på vårt sätt och tror inte på ert sätt att mäta. Det är problematiken när vi har 27 medlemsländer. Men vi har i alla fall tagit initiativ till en gemensam diskussion och analys, och det hoppas jag ska ta frågan ett steg framåt.

Anf. 10 ORDFÖRANDEN:

Kan vi därmed lägga återrapporten till handlingarna? Ja.

Då går vi vidare till punkt 3, en informationspunkt, om en förordning om integritet och öppenhet på energimarknaderna, Remit.

Jag kan säga allmänt att näringsutskottet har varit involverat. Man har blivit informerad och har haft överläggning.

Anf. 11 Närings- och energiminister MAUD OLOFSSON (C):

Detta är ett förslag om en förordning från kommissionen som handlar om att stävja marknadsmissbruk och främja transparens och marknadsintegritet på el- och gasmarknaden i EU. Det handlar inte om själva produktionen utan om att granska marknaderna.

Det kommer att lämnas en lägesrapport på TTE-rådet. Därefter kommer man att fortsätta realbehandla frågan.

Det handlar dels om definitioner och regler för insiderinformation och otillbörlig marknadspåverkan på el- och gasmarknaderna i EU, dels om regler för övervakning och tillsyn och hur det ska ske. Det har kommit sig av att vi har en mycket mer integrerad elmarknad och handel sker över gränser, så vi har ett behov av att se till att det sköts på ett bra sätt.

2010/11:24
25 februari

Den europeiska byrån för samarbete mellan tillsynsmyndigheter, ACER, som vi tog beslut om lokalisering av under vårt ordförandeskap, ges ett starkt mandat för att fylla en sådan funktion på EU-nivå.

Förslaget säger att övervakning och tillsyn ska baseras på information om handelstransaktioner och att marknadsaktörerna ska bli skyldiga att rapportera till myndigheten.

De nationella tillsynsmyndigheterna för energimarknaden har också en roll i övervakningen. De ska samarbeta med ACER. Samordningen med tillsynsmyndigheterna på bland annat finansmarknaden behandlas också i förslaget, så man kopplar ihop det med det.

Målsättningen med förordningsförslaget har fått stöd från medlemsstaterna. Några av de frågor som har diskuterats är som vanligt den administrativa bördan, eftersom den inte får bli för stor som följd av förslaget. Samordning med den pågående översynen av det finansiella EU-regelverket har också påpekats, liksom att man gör en rimlig avvägning mellan övervakning och tillsyn på EU-nivå respektive nationell nivå.

Vi har även diskuterat detta med delegerade akter, det vill säga vad som ska finnas i den här delen och vad kommissionen ska lägga fram. Framför allt de två senare frågorna kommer att tas upp i rapporten som lämnas i TTE-rådet.

Vad säger då regeringen? Jo, vi tycker att transparens och lika villkor för marknadens aktörer är väldigt viktigt, och vi tycker därför att det är bra med det förslag som kommissionen har lagt fram. Det behövs ett skräddarsytt regelverk som tar hänsyn till kopplingen mellan handel med el och gas på fysiska marknader och de finansiella instrumenten. Det är mycket därför att prissättningen på den fysiska marknaden innebär ett referenspris för de finansiella kontrakten.

Den erfarenhet som vi har från den nordiska grossistmarknaden för el, elbörsen Nordpol, tror vi är en bra erfarenhet som vi kan använda i diskussionen om detta.

Vi tycker också att det är viktigt att de åtgärder som har föreslagits står i proportion till de faktiska och administrativa kostnader som kan komma. Hur den avvägningen görs vill vi se lite tydligare framöver.

Vi tycker att det är viktigt att det är en rimlig avvägning mellan övervakning och tillsyn på EU-nivå jämfört med den nationella nivån.

Vi föreslår att man godtar lägesrapporten, för den beskriver förhandlingsläget som det är just här och nu. Vi får återkomma till de konkreta förslagen senare under våren.

Det ungerska ordförandeskapet säger att de vill jobba för att nå en överenskommelse med Europaparlamentet till nästa rådsmöte, som är den 10 juni. Men min bedömning är att det kan vara ganska svårt att ange en tidsplan för detta, för det är rätt komplicerade frågor.

Vi är på ett tidigt stadium och har inte hunnit så långt, eftersom detta bara kommer att vara en rapport, och parlamentet har inte heller påbörjat sin behandling.

Anf. 12 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (S):

Vi har haft uppe frågan i näringsutskottet och hade då en ganska övergripande diskussion. Mot bakgrund av den kan jag säga att vi inte anmälde någon avvikande mening, och det är inte säkert att vi kommer att göra det i framtiden heller. Men vi har ändå sagt, precis som ministern

säger, att detta är i ett så pass tidigt skede och att det är just nu bara en lägesrapport.

I det första läget känner vi att vi inte har någon avvikande mening. Men det kan eventuellt tänkas komma senare. Vi vill liksom ha det öppet, vilket vi också sade i utskottet. Jag vill förtydliga det här.

Utifrån den svenska ståndpunkten vill jag lägga till: I dagsläget och med tanke på den debatt som har pågått de senaste månaderna, kopplat till Nordpol och hur marknaden fungerar – det är väl ändå vad det handlar om, kopplat till de höga elpriserna – kan det kännas lite tudelat att vi från svensk sida så tydligt refererar till Nordpol utifrån att marknaden faktiskt har gjort att vi har fått betydligt högre elpriser. Det är nog inget som jag tror att medborgarna runt om i landet uppskattar så mycket.

Det sista är väl en reflexion och en liten markering runt det som handlar om när marknaden styr elpriserna. Det kommer naturligtvis att få betydelse på en europeisk marknad även i framtiden.

Anf. 13 JONAS SJÖSTEDT (V):

Ordförande! I stort sett delar jag Socialdemokraternas syn på detta. Man får följa detta noga. Det bekräftar lite grann de farhågor vi har om den avreglering på EU-nivå som man nu forcerar fram. Man kan inte överblicka konsekvenserna för konsumenterna.

Jag har egentligen inte sett någon trovärdig analys av hur detta kommer att påverka svenska elpriser eller de övervinster som görs i elbolagen. Om man då ska ha mer av det vi redan har är det inte speciellt bra, inte alls. Men man kanske måste ha något regelverk för att hantera de avarter som kan uppstå. Det är svårt att motsäga det.

Men grundproblemet kvarstår, att avregleringen har misslyckats. Jag tror att den är väldigt illa genomtänkt på EU-nivå. Det är egentligen den grundläggande avregleringen som vi kritiserar.

Jag undrar: Görs det några oberoende analyser av hur man tror att den här avregleringen kommer att påverka svenska elpriser, vinster i elbolag och den oligopolställning som finns på elmarknaden? Det är egentligen rätt avgörande att man gör en sådan analys innan detta går över på europeisk nivå.

Anf. 14 Närings- och energiminister MAUD OLOFSSON (C):

Jag tror att man ska vara mycket noga när man analyserar vad det är som leder till högre elpriser. Det är att göra det väldigt enkelt för sig att säga att avregleringen av elmarknaden har lett till högre elpriser. När Socialdemokraterna i regeringsställning genomförde detta var det för att få en bättre funktionalitet på elmarknaden. Det fanns stöd också från oppositionen vid den tidpunkten.

Kommissionen har tittat på Nordpol och gett ett svar på hur man anser att elmarknaden fungerar hos oss. De säger att de tycker att den har en god funktionalitet och att det finns transparens och överblick. Det de har haft synpunkter på har varit de prisområden som vi nu tvingas införa. Det är ju det de har tyckt vara bristen när det gäller vår elmarknad. Man kan ha synpunkter på om det är bra eller dåligt att vi tvingas införa detta, men det är det de har haft synpunkter på. Själva Nordpol har de tyckt har varit bra.

2010/11:24

25 februari

Jag tycker också att det är viktigt att vara noggrann i analysen av vad som leder till högre elpriser: att vi får ökad efterfrågan, att vi behöver mer el, att det kostar att bygga ut nät och att det kostar att bygga ut ny produktion. Det tror jag att var och en förstår. Den kapacitetshöjning som nu sker kommer att sätta ett pris. Det spelar ingen roll vilken marknad man är på, om man tar det via skattsedeln eller om man tar det på det sätt som vi gör. Det kostar lika mycket att bygga samma kraftvärmeverk, samma vindkraftverk.

Det görs analyser av hur marknaden fungerar på det här området. Det är också därför som vi lägger fram ytterligare förslag, till exempel att övervaka även på EU-nivå. Jag kan jämföra några länder som har haft ett annat system. Jag kommer precis från Sydafrika och har sett deras system. De har ju elbrist. Det är ett väldigt centralistiskt, statligt styrt system som inte släpper in andra investerare. Det har också sina brister.

Jag säger inte att allting är perfekt med det system som vi har. Det finns alltid anledning att förbättra, men det är långt mycket bättre än det jag har sett där man inte har liberaliserat marknaden.

Anf. 15 ORDFÖRANDEN:

Det här är stora och intressanta men mycket komplicerade frågor. Vi får väl hoppas att huvuddelen av diskussionen hamnar i näringsutskottet.

Anf. 16 CARINA OHLSSON (S):

Jag sitter i civilutskottet och där har vi konsumentfrågor.

(ORDFÖRANDEN: Absolut, inga problem.)

Ministern sade att det görs en noggrann analys av vari orsaken består att priset har ökat så mycket. Den analysen har inte jag sett. Nu avfärdar Jonas Sjöstedt detta med att det kan ha med bland annat avreglering att göra, men naturligtvis tror jag också att det beror på flera saker. Finns den analysen? Det är ändå bra att kunna berätta det när man debatterar, eller diskuterar som det stod i återrapporten, om de olika frågorna, eftersom ministern sade att det gäller 27 länder och att det är väldigt svårt att bli enig. Det har ju vi också sagt. Vi tror att det är svårt att förena de här frågorna på direkten i alla EU:s länder. Finns den analysen riktigt klarlagd från svenskt håll vari det består? Det är alltid svårt för den enskilde konsumenten att själv göra den analysen och att kunna se hur priserna kommer att utvecklas framöver.

Sedan förstod jag inte riktigt det ministern sade om skattsedeln om man bygger nya anläggningar. Jag trodde inte att det skulle gå via skattsedeln utan att det skulle vara det privata näringslivet som kanske skulle bygga enligt den energiöverenskommelse som man har. Men det kanske jag har missuppfattat.

Anf. 17 Närings- och energiminister MAUD OLOFSSON (C):

Det är bäst att vi håller oss till det som det här handlade om, nämligen att man ska övervaka den handel som sker på marknaden bättre, och det är bra för konsumenterna. Det är bra och det förstärker vi på nationell nivå hela tiden. Det förstärker vi nu också på EU-nivå.

Det ni har att ta ställning till här är om ni godkänner denna lägesrapport eller inte. I grunden tror jag inte att det finns någon stor oenighet om att vi ska ha en bra övervakning av de här marknaderna, oavsett om vi tycker om det eller inte. Det är bra att ha en ordentlig övervakning när vi nu ser hur handeln sker över gränser och annat.

Sedan får vi återkomma, tycker jag, till innehållet i de olika meddelanden som handlar om konsumentskydd och hur vi kan göra saker och ting. Energieffektivisering kommer vi att återkomma till under en senare punkt. Det här handlar bara om en lägesrapport om hur vi ska övervaka marknaderna. Då har vi sagt: Gör det enkelt, inte för mycket administration. Se till att klara ut vad den nationella nivån och EU-nivån ska göra så att vi får en bättre övervakning.

Anf. 18 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen.

Vi går vidare till den mest substantiella frågan i dag, tror jag, nämligen punkt 5. Det är en uppföljning av det förra Europeiska rådet och förberedelser för nästa Europeiska rådet, punkterna 5 a och 5 b. Det är en beslutspunkt.

Här finns ett ganska långt protokollsutdrag från näringsutskottet. Jag kan återkomma till det, men där finns avvikande meningar från S, V och MP. Dessutom hade Vänsterpartiet en extra avvikande mening och Sverigedemokraterna hade också en avvikande mening.

Anf. 19 Närings- och energiminister MAUD OLOFSSON (C):

Jag tror att ni kommer att känna igen en hel del av de här punkterna. Just nu är det så att vi ska anta rådsslutsatser. EU-kommissionen har lagt fram två meddelanden, ett om energistrategin till 2020 och ett om prioriteringar för energiinfrastruktur 2020–2030. Jag tänkte också ta upp lite grann om var vi står någonstans i dag och hur diskussionen har gått sedan de här meddelandena presenterades i november förra året.

Det började med en diskussion på TTE-rådet den 2 december. Det antogs inga slutsatser utan det belgiska ordförandeskapet skickade bara med en sammanfattning inför EU-toppmötet den 4 februari. Där hade man fokus på innovation och energi. Jag kan väl säga att diskussionen var ganska övergripande. Den huvudsakliga skiljelinjen fanns som väntat inom infrastrukturområdet. Det hade vi uppe här i EU-nämnden.

På toppmötet blev det inte så mycket diskussion kring energi – jag höll på att säga som vanligt – utan det blev den ekonomiska krisen och utvecklingen i Egypten som fick ta den stora delen av diskussionen. Men man antog slutsatser utan någon större dramatik.

Det som finns bland slutsatserna är att man säger att inget medlemsland bör vara isolerat från EU:s gas- och elnätverk efter 2015 samt att vissa energiinfrastrukturprojekt som behövs för försörjningstrygghet och av solidaritetsskäl kan – det här var ju det som var den svenska ståndpunkten – kräva viss begränsad offentlig finansiering.

Sedan antog man slutsatser om betydelsen av energieffektivisering, energiforskning och bättre koordinering av EU-externa energirelationer.

Vi tycker att det blev ett ganska bra utfall av toppmötet. Slutsatserna om infrastruktur blev en acceptabel kompromiss. Det ska man säga uti-

från att det fanns ett ganska stort tryck från många medlemsländer att detta skulle lyftas in i EU-budgeten.

Infrastruktur- och inre marknadsfrågorna gav störst avtryck i slutsatserna, men de områden som vi har lyft fram, energieffektivisering och innovativ energiteknik, finns också med.

När det gäller TTE-rådet den 28 februari ska vi anta nya rådsslutsatser. Eller nya, jag tror att de känns igen av de allra flesta. De är naturligtvis mer omfattande och mer detaljerade än vad Europeiska rådet hade.

Vi har jobbat för den generella balansen mellan de olika områden som stöder energipolitikens tre grundpelare, konkurrenskraft, försörjningstrygghet och hållbarhet. Vi har även sagt att vi bör lägga större fokus på genomförandet av det tredje inre marknadspaketet. Vi ska betona marknadsansvaret för energiinfrastrukturinvesteringar. Det är också angeläget att EU-medel läggs på forskning, utveckling och demonstration av hållbar energiteknik. Det är viktigare än att vi lägger EU-pengar på att bygga infrastruktur som egentligen ska byggas ut av marknaden.

Det har funnits en del utestående frågor, men de har lösts ut. De har också jobbats in i de här slutsatserna. Vi tror inte att det blir någon större diskussion. Det här är ju sådant som vi har diskuterat ganska länge. Vi tycker att det som har föreslagits är en godtagbar kompromiss. Sedan kommer det mer skarpa förslag framöver. Till exempel kommer frågan om finansieringen av infrastruktur att återkomma till oss. Och vi kommer att bevaka vår position för att inte hamna i ett läge där vi via EU-budget ska börja bygga energiinfrastruktur runt om i Europa.

Anf. 20 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (S):

Jag ska börja med att säga att vi vidhåller vår avvikande mening.

Därtill kan jag inte låta bli att göra några kommentarer. Det ena som kan kännas lite oroväckande är när ministern säger att det nog inte kommer att bli någon större diskussion. Då kan jag möjligtvis dra slutsatsen att det kanske beror på att statsministrarna redan har satt ned foten så att energiministrarna har blivit överkörda. Utöver den kritiken är vi kanske relativt överens.

Med tanke på att ministern också säger att det här är någonting som har pågått länge kan jag visst hålla med om att frågan om energipolitiken varit uppe länge på europeisk nivå. Samtidigt kom det här meddelandet inte förran i höstas. Utifrån vad vi faktiskt ska ta ställning till är det väl så att det är en relativt ny fråga. Det kan man ändå inte låta bli att känna.

Sedan kan man också känna en viss oro för det som vi bland annat har markerat i vår avvikande mening vad gäller forskning och utveckling. Det är kopplat till "hållbart" inför framtiden där nu kärnkraften, som vi uppfattar det, kommer att få ett större utrymme.

Jag ville särskilt nämna det och sedan sluta med att säga att mot bakgrund av att ingen ska vara isolerad vad gäller infrastrukturen till 2015 har vi tidigare känt en viss oro för att detta kommer att hastas på, vilket kommer att kunna få betydelse, inte minst för elpriset. Precis som ministern sade under den förra punkten kostar det att bygga ut. Ska man bygga ut så här snabbt – det är 2011 nu och det går ganska fort till 2015 – är det klart att marknaden sätter priserna därefter. Vi kan inte låta bli att känna en viss oro för det.

Anf. 21 JONAS SJÖSTEDT (V):

Ordförande! Man känner sig inte riktigt lycklig när man läser de här slutsatserna, tycker jag. Det är inget riktigt lyft i dem. Det känns som en EU-kompromiss där man försöker baka in allting på en gång på något sätt och det blir varken hackat eller malet i slutändan.

Jag tycker att slutsatserna är väldigt fossiltunga. Bland annat har man med oljeskiffer, koldioxidlagring och sådant som vi absolut inte tror på. De skulle kunna vara betydligt tyngre när det gäller energibesparing och alternativ energi och liksom mer ordentliga satsningar på det området.

Kommissionen försöker egentligen med det de skriver att gå in i de nationella tillståndssystemen. Det finns en markering mot det i rådets slutsatser. Det tycker jag är bra. Den skulle gärna kunna vara lite mer kraftfull, tycker jag. De kliver ju över en sorts gräns när de ska gå in och sätta tidsgränser för hur vi till exempel ger miljötillstånd. Jag tycker att det är viktigt att stå kvar vid den hållningen.

Som helhet tycker jag att de här slutsatserna lutar åt fel håll. Det vidhåller vi i vår avvikande mening förstås.

Sedan har jag en fråga också. Den gäller forskningen. Det stora fusionsenergiprojektet Iter som pågår kostar otroligt mycket pengar, men har egentligen väldigt lite vetenskapliga resultat att visa upp. När är det dags att avbryta det och i stället satsa de här pengarna på grön teknologi och alternativ energi? Hur länge kan det här bara löpa och sluka miljard efter miljard av EU-medborgarnas skattepengar?

Anf. 22 Närings- och energiminister MAUD OLOFSSON (C):

Anledningen till att jag säger att ni känner igen detta är att vi har diskuterat det här under ganska många år. Vi hade det uppe under vårt ordförandeskap så det är liksom inga nya saker. Det är därför det inte heller känns som om det lyfter, vi har ju tagit upp det om och om igen.

Vår ståndpunkt har varit densamma exakt hela tiden, nämligen mer hållbar energi, mer energieffektivisering, effektiviseringar av elmarknaden och att bygga ihop marknader så att funktionssättet håller. Den ståndpunkten har vi haft hela tiden. Vi har ju varit eniga om det från svensk sida.

Det som har kommit tillbaka och som gör att vi får ett omtag är att vissa medlemsländer har lämnat ett gammalt beslut som säger att marknaden ska finansiera infrastrukturinvesteringar på det sätt som Norden och Sverige gör och ta det till EU-budgeten i stället. Då har vi sagt: Nej, stopp och belägg! Vi har kommit överens om detta. Vi håller tillbaka. Det som gäller nu är att vi utifrån den diskussionen tycker att det är relativt bra slutsatser.

Man kan ha synpunkter på det här med elnäten. Om vi för en liten stund lämnar Sverige och går ut i Europa ser vi att det stora problemet för många europeiska länder är att de inte har något fungerande elnät. Vi kan väl inte säga till dem att de inte borde ha elnät. Det är väl snarare så att vi tack vare sådana här beslut kan skynda på en ordning där man kan bygga ut elnätet och få det att fungera på ett bättre sätt på EU-nivå. Men vi tycker inte att det ska in i EU-budgeten. Det är bara det. Vi tycker att

det går att visa att den nordiska nätmarknaden, och hur vi har byggt den, är en bra modell för hur andra länder ska göra.

Kommer vi att agera angående elnät? Ja, vi har redan gjort det, och vi fick ju också stöd i EU-nämnden för att agera. Därför är slutsatsen på det sätt som den är, nämligen: Ja, man får väl sätta mål till 2015, men det är upp till länderna själva att hitta en finansiering för hur man ska klara den delen. Och det tycker vi är bra. Vi kan dela med oss.

Sedan gäller det Jonas Sjöstedts inlägg. Ja, sanningen är att det är 27 medlemsländer som har olika val av energistrategi. Det som är styrande i det här sammanhanget är de mål som vi har satt upp för 2020. Då är det koldioxidutsläpp. Då är det förnybart. Det är energieffektivisering. Och det är de målen man måste rapportera mot.

Sedan kommer man att välja olika lösningar. Jag tror ingen vill att någon ska komma utifrån och säga åt oss i Sverige att vi ska välja den eller den lösningen. På samma sätt tycker vi inte heller att vi ska gå in och peta i andra länder. Men det finns olika lösningar. Jag tror att koldioxidmålen, och om vi kanske också så småningom får en koldioxidskatt, som jag önskar, är det som kommer att vara styrande och som kommer att fasa ut en hel del av det som är miljöskadligt.

När det gäller den nationella kompetensen har vi varit noga med att det är tydligt, och det tycker jag också ser bra ut i slutsatserna.

Iter är inte min fråga, utan det är Jan Björklunds fråga. Men det här är en gammal överenskommelse från den socialdemokratiska regeringstiden. Man har kommit överens om ett sådant här gigantiskt projekt. Man har kommit överens med USA om det. Och det är otroligt svårt att dra sig ur det – det är min personliga bedömning. Det som jag tycker är viktigt i sammanhanget är att man, om man nu har detta projekt, måste hålla sig till budget. Och det har varit den svenska ståndpunkten i de diskussioner som har förevarit. Men jag vet inte det aktuella läget just nu. Den frågan måste ställas till utbildnings- och forskningsministern. Men detta är bakgrunden till varför vi är där vi är.

Anf. 23 ORDFÖRANDEN:

Vi lämnar Iter för det brukar vi diskutera med Jan Björklund.

Anf. 24 MARGARETA SANDSTEDT (SD):

Herr ordförande! Tack, ministern, för föredragningen! Jag skulle väldigt gärna vilja vidhålla den avvikande meningen, som vi har anmält tidigare, om energistrategin.

Under den här punkten finns det flera saker som vi har reagerat på, som vi tycker är lite allvarliga. En sak är att man vill krångla till proceduren när det gäller offentlig upphandling. Vi anser att den i dagsläget är så pass tung och svårreglerad att hantera och det nog inte blir bättre med det.

Man vill införa fler avgifter och certifikat. Det tror inte vi underlättar särskilt mycket.

Sedan har jag en reflexion. Trots att marknaden inte fungerar i dag vill man ändå att svenska elkonsumenterna ska betala för en infrastruktur som inte fungerar eller som inte behövs.

Slutligen reagerar jag lite grann på att man vill lägga energiproduktionen i de nordafrikanska länderna. Där är det ju relativt oroligt, kanske

inte bara i dagsläget utan också fortsättningsvis. Vår avvikande mening utifrån den här punkten blir då att vi hellre skulle vilja se en inhemsk produktion och, när det gäller strategiska partner, knyta lite bättre band med Ryssland.

I det stora hela är vi emot den här energistrategin. Vi tror inte att nytan av den kommer att överskrida de oerhörda kostnaderna.

Anf. 25 ÅSA ROMSON (MP):

Som flera har sagt har diskussion också förts i näringsutskottet. Jag tycker att sakinnehållet bör fortsätta att diskuteras i näringsutskottet. Jag tror att de har bäst kompetens när det gäller detta.

Jag kan bara säga från Miljöpartiets sida att vi också vidhåller den avvikande mening vi har anmält förut. De här slutsatserna avviker inte så mycket från den tidigare diskussionen att det är värt att ompröva den ståndpunkten. Vi har lite olika inställning gentemot regeringen.

Det finns naturligtvis både bra och dåliga saker i dessa slutsatser. Det poängteras en del framåtsyftande politik när det gäller förnybart och när det gäller smarta elnät och många sådana saker. Men när Reinfeldt var här frågade jag om han verkligen tyckte att det var en god balans. Vi ser nämligen att med processen har de här ståndpunkterna kört fast ganska hårt i det spår som handlar om det man brukar tala om som energisäkerhet men som egentligen också döljer en säkerhet att få fortsätta i gamla hjulspår. Och det kanske inte är den säkerhet som vi ser framför oss när det gäller energiområdet, inte för Europa.

Vi tycker att den är obalanserad mot kärnkraft och att den är fossil-tung, som någon nämnde här. Min fråga är egentligen om ministern tycker att detta är en bra grund för den klimatstrategi för 2050 som kommissionen nu förbereder och som kommer att vara viktig.

Det är ju som Maud Olofsson säger, att koldioxidmålen är de hårda sakerna. Men då måste vi titta på hur den här strategin spelar in. Det finns flera punkter som är väldigt problematiska. Hur sänker man koldioxidutsläppen om man fortsätter att utveckla oljeskifferhanteringen? Då ökar vi de fossila bränslenas utsläpp med en och en halv gång, minst. Hur ser man då framåt 2050 när de riktigt långsiktiga investeringarna görs? Det handlar om de investeringar som energibolag, stater och andra stora aktörer, inte minst städer, gör just nu när de ska titta på sin energiförsörjning. Det är ju ett perspektiv som är långt utöver 2020, dessutom.

Jag var nyligen på studiebesök i Tyskland och kunde konstatera att energidiskussionerna i de tyska städerna är fullt livaktig, även med en ganska stor svensk aktör.

Anf. 26 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (S):

Jag skulle vilja börja med en rättelse utifrån det som ministern sade angående att vi hela tiden och länge har varit helt överens om att vi ska bygga ihop energimarknaderna i EU. Så är det inte alls, utan vi har hela tiden haft en avvikande mening om detta. Vi har sagt att det i det korta perspektivet – och ett kort perspektiv i detta sammanhang, att bygga elmarknader, handlar kanske om årtionden – är viktigast att vi först får en nordisk elmarknad som fungerar, därefter också med Baltikum, innan vi går ut och bygger ihop i hela Europa.

Jag tycker att det är viktigt att markera att vi har haft en annan uppfattning i den här frågan.

Det andra gäller det som Maud Olofsson lite vidlyftigt, upplever jag, säger om att bygga ihop den europeiska marknaden, att det ska vara klart till 2015 och att det är ett mål. Med tanke på det dokument och den överläggning som var från Europeiska rådet den 4 februari har vi uppfattat det mer tydligt, att det är det som ska ske, alltså att skrivningen säger att medlemsländerna bör ha klarat ut detta. Det är väl någonting annat än ett mål.

Jag vet inte, men vår oro kvarstår i alla fall när det gäller vad det här får för konsekvenser för prisbilden och hur konsumenterna blir drabbade.

Anf. 27 ORDFÖRANDEN:

Det förefaller som att alla de avvikande meningar som tidigare har framförts upprepas här. Med det i åtanke, Maud Olofsson, är ordet ditt.

Anf. 28 Närings- och energiminister MAUD OLOFSSON (C):

Först gäller det Margareta Sandstedts diskussioner kring vita certifikat och offentlig upphandling och annat sådant.

Offentlig upphandling tycker ju vi också är bra. Vi gör det själva här. När det gäller vita certifikat har vi inte tagit ställning, utan man nämner det som ett exempel. Det är klart att vi ska ta hänsyn till svenska konsumenter. Men varje annat land tittar faktiskt också på sina egna konsumenter.

Det som är poängen, när man får ett europeiskt tryck i detta, är ju att vi kan göra en del gemensamma saker kring forskning och utveckling, kring energieffektivisering och kring att driva på proceduren. Jag tror på den europeiska tanken. Det är därför som jag också vill använda EU som ett verktyg för att åstadkomma denna omställning.

Sedan gäller det Miljöpartiets synpunkter. Om jag hade skrivit detta själv hade det sett annorlunda ut. Men vi är 27 medlemsländer som ska försöka få ihop det här. Jag tror att det som vi ska titta på är den svenska inställningen och de inspel som vi gör. Jag tror inte vi har så stora meningsskiljaktigheter.

2050-perspektivet har vi lyft fram. Det finns också med som en del i detta. Sedan ska man återkomma i höst i frågan om hur vi ska nå målen 2050. För det är helt riktigt att vi också måste peka längre fram för att åstadkomma detta.

Men jag ser ändå att energieffektivisering finns med. Här finns forskning om förnybara energikällor. Man hänvisar till 2020-strategin. Jag tror att vi måste hålla fast vid det. En del medlemsländer försöker lämna det, och då försöker vi, så att säga, få det on track again.

Sedan gäller det den europeiska elmarknaden. Jag har aldrig sagt att vi kommer att tvinga någon att göra någonting, utan det beslut som finns nu handlar om en politisk viljeinriktning, att alla ska kunna ha ett vettigt elnät och att ingen ska vara utesluten. Det är svårt att vara emot det. Men det finns inga politiska verktyg för att uppnå detta. Vi har bara sagt att det finns anledning att titta på den nordiska elmarknaden för att lära en del om hur man får ihop elnätet.

Sedan kan man väl bara konstatera att Sverige redan har en Polenkabel. Baltkabeln är på gång. Det är ju inte så att vi är en isolerad marknad.

Vad detta handlar om är att bygga infrastruktur i Europa. Vår ståndpunkt är tydlig. Vi ska inte ta det via skattsedeln, utan det ska avgiftsfinansieras. Det finns också med i slutsatserna.

2010/11:24
25 februari

Anf. 29 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (S):

Jag vill egentligen bara lämna en kommentar. Jag hoppas att det var tungan som slant lite grann för ministern när hon sade: Det finns inga politiska verktyg. Då kan jag inte låta bli att ställa mig frågan, herr ordförande: Varför sitter vi då här?

Om nu statsministrarna träffades den 4 februari och satte ned foten i någon form av övergripande vision inför framtiden undrar jag: Är det inte sakministrarna, i det här fallet energiministrarna, som då ska börja röra lite grann i verktygslådan? Annars blir jag jätteförvånad. Då måste man börja fundera över: Vad är det vi egentligen håller på med om det nu inte handlar om verktygen och hur vi ska genomföra den här framtida visionen om exempelvis en gemensam marknad? Då blir jag oerhört förvånad.

Jag hoppas att ministern slant med tungan här.

Anf. 30 ÅSA ROMSON (MP):

Jag vill bara förtydliga att jag inte menade att det inte fanns med bra saker i strategin – det var ju det jag sade. Jag talade om balansen. Jag ser att Sverige är väldigt nöjt när de saker man vill få med finns med. Men man måste också titta på vad som kommer med i övrigt. Det är ju lite så att alla länders intressen finns med här.

Det finns en utbyggnad av kärnkraften. Det finns användning av oljeskeffar och sådana saker. Det får också stor betydelse, energiministern, för klimatpolitiken i EU i stort. Därför måste det också intressera Sverige vad som kommer med i övrigt. Det handlar inte bara om att alla de punkter man själv vill få med finns där utan också om kvaliteten på helheten och balansen i dokumentet.

Anf. 31 ORDFÖRANDEN:

Jag ska försöka sammanfatta. Vi har ett antal avvikande meningar. Vi har en från S, V och MP som var den som anmälades i näringsutskottet, som partierna upprepade. Dessutom uppfattade jag det som, Jonas Sjöstedt, att Vänsterpartiet upprepar sin kompletterande avvikande mening, om jag säger så, som handlade om motstånd mot ytterligare avreglering av energimarknaderna.

Sverigedemokraterna upprepade sina oliklydande avvikande meningar. Jag lade märke till, som jag uppfattade det, ytterligare en inriktning, nämligen att det skulle vara bättre band beträffande energisäkerhet med Ryssland. Är det riktigt uppfattat?

Anf. 32 MARGARETA SANDSTEDT (SD):

Jag vill säga att om man tittar på punkterna i det här så hade jag lite synpunkter, men det stämmer samtidigt att vi hellre vill se en inhemsk elproduktion.

Anf. 33 ORDFÖRANDEN:

Har jag uppfattat de avvikande meningarna korrekt så finner jag att det även med hänsyn tagna till dem finns stöd för regeringens ståndpunkt i detta ärende.

Anf. 34 Närings- och energiminister MAUD OLOFSSON (C):

Det kan väl finnas anledning att förtydliga till Carina Adolfsson Elgestam att det är inga initiativ nationellt, utan vi säger regionala initiativ. Det står också i slutsatserna kring elmarknaden.

Anf. 35 ORDFÖRANDEN:

Som vanligt är det väl så att näringsutskottet har en uppgift att fylla i de här frågorna.

Då går vi vidare till punkt 6, Bidrag till EU:s planeringstermin.

Anf. 36 Närings- och energiminister MAUD OLOFSSON (C):

Där kommer vi att diskutera vilka framsteg som har gjorts på vägen och kolla av om vi har gjort det vi ska gentemot de energirelaterade målen. Målen vet vi ju alla vilka de är. Det kommer att vara motsvarande diskussioner i andra rådskonstellationer på deras olika politikområden – utbildning, forskning, sysselsättning och fattigdomsbekämpning – och det här är kopplat till planeringsterminen som är den årliga uppföljningen för 2020-strategin.

Till grund för diskussionerna ligger en årlig tillväxtanalys som kommissionen presenterade den 12 januari. I rapporten ger man en lägesbeskrivning för huvudmålsättningarna, och där finns energieffektivisering och förnybar energi som vi ska ta upp.

Vi kommer att kommentera slutsatserna och diskutera vilka hinder som föreligger för att nå målen och vilka åtgärder som vi anser måste vidtas framöver.

När det gäller energieffektivisering säger kommissionen att de samlade ansträngningarna för energieffektivisering i våra medlemsstater *inte* kommer att bidra till uppfyllelse av EU:s mål. Man rekommenderar därför att medlemsstaterna stärker sin politik för energieffektivisering.

Regeringen har under hela vår tid varit den starkast pådrivande kraften för att åstadkomma just energieffektivisering som är ett prioriterat område, och vi drev det också hårt under vårt ordförandeskap. Vi ser fram emot att man kommer att presentera en plan för hur detta kommer att kunna ske på EU-nivå.

Vi tycker att de marknadsmisslyckanden som hindrar energieffektivisering måste åtgärdas. Vi måste göra energimarknaderna mer effektiva. Energiförbrukningen måste bättre spegla energins negativa effekter, och kunskapen och kompetensen om energianvändning och hur den ska effektiviseras måste ökas hos nyckelaktörer. Ni förstår vilka det kan vara.

Vi säger också att de förstärkta EU-direktiven om märkning och energiprestanda på olika produkter inklusive byggnader ska genomföras. Det är viktigt att tredje inre marknads paketet genomförs, eftersom det skapar bättre förutsättningar för en fungerande energimarknad.

Vi tycker också att det bör göras ändringar i EU:s lagstiftning så att systemlösningar och högre utnyttjande av spillvärme premieras. Vi tycker att EU:s energiskattedirektiv ska ändras så att krav införs på minimi-

vår för koldioxidbeskattning i sektorer som inte omfattas av utsläppshandel. Vi menar också att vi på nationell nivå måste fortsätta insatserna för att möta de informationsbrister som finns. Vi behöver höja kunskapen och legitimiteten för energisparande åtgärder.

När det gäller förnybar energi konstaterar kommissionen att målet ser ut att nås, om medlemsstaterna nu genomför de handlingsplaner de har tagit fram och produktionsprognoserna är rätt. Vi har tilldelats ett mål på 49 procent enligt direktivet, vilket är det högsta i hela EU. Vi har nationellt satt upp ett mål på 50 procent.

Det som visar sig är att den handlingsplan som vi har lämnat in förväntas vi överträffa. Det gäller både målet enligt direktivet och vårt eget mål. Enligt de övriga medlemsstaterna förväntar sig majoriteten att komma att uppfylla sina handlingsplaner och åtaganden också. Det är två länder som räknar med att använda möjligheten till samarbetsmekanismer, det vill säga att man samarbetar med något annat land för att klara av att uppfylla sina mål.

Från regeringens sida tycker vi naturligtvis att det är väldigt bra att vi når förnybarhetsmålet. Det är dock viktigt att vi jobbar vidare med energieffektiviseringen och implementerar dels det vi har gjort, dels att vi ser vad vi ytterligare kan göra för att vi ska kunna nå de båda mål som vi har satt upp.

Anf. 37 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (S):

När vi hade information om detta i näringsutskottet hade kanske inte riktigt alla papper och handlingar kommit. Vi hade ju detta redan förra veckan, och utifrån det var det en ganska öppen diskussion.

Med tanke på det som främst är kopplat till energieffektivisering och den luddighet som finns kring det som är kopplat till mål och hur man mäter dem kan man inte låta bli att här och nu – detta är främst en diskussionspunkt i det här läget – göra markeringen att vi på sikt tycker att det är viktigt att man tar fram en mätmetod så att man kan ställa det mot varandra. Det blir ju lite luddigt om man inte har något mål att mäta emot, och med tanke på den diskussion som var på det förra mötet, vilket också finns med i återrapporteringen, det vill säga att det är lite olika hur länderna ser på detta så finns det all anledning att markera detta lite mer tydligt.

Frågan till ministern blir helt enkelt: Är ministern beredd att driva den här frågan på mötet, och i den här diskussionen, att det måste vara mätbara mål som man har och använder?

Anf. 38 JONAS SJÖSTEDT (V):

Det finns ju ett bakomliggande kommissionsdokument över den mer allmänna politiken som vi har fått utskickat här. Jag tycker att detta kommissionsdokument är extremt enkelspårigt. Om man skulle gå den vägen bygger det för att man fastnar i hög arbetslöshet, låg ekonomisk tillväxt och sviktande social service i medlemsländerna.

Därför är det så viktigt att det kommer in lite framåtsyftande idéer från andra håll. Ett av de områden där det verkligen kan göra det är ju energiområdet om man ska kunna investera sig ur den här krisen på något sätt och komma ut som en modernare ekonomi på andra sidan.

Jag tycker att en del av det regeringen säger är bra, till exempel det här med att ha en minimi-CO₂-beskattning på de icke-handlande sektorerna. Jag tycker att det är ett väldigt bra krav att driva. Jag tycker också att det är viktigt att lyfta fram energieffektivisering så att det blir någon sorts verkan i det.

Om ni nu vill ha en översyn av energidirektivet undrar jag om ni också vill införa en möjlighet att beskatta flygbränsle i EU. Det är ju ett hinder mot det inlagt i energidirektivet i dag. Är det en svensk ståndpunkt? Ur miljösynpunkt vore det viktigt.

Jag tycker att det här vore rätt läge att höja EU:s utsläppsmål till 30 procent. Det vore vägen ur krisen, att man startar investeringar i järnväg och i energisnåla bostäder, i alternativ energi och annat också för att på något sätt väga upp den här åtstramningspolitiken som ju kommissionen helt cirkulerar runt i sitt tänkande. Då behövs det en mer offensiv hållning.

Anf. 39 Närings- och energiminister MAUD OLOFSSON (C):

Som jag sade tidigare, Carina Adolfsson Elgestam, har vi tagit initiativ till att försöka få fram mätmetoder. Vi är alltså helt överens om detta. Jag tror att det är väldigt svårt att klara ut de här ambitionerna om man inte har gemensamma mätmetoder, men jag är tveksam till hur snabbt det kommer att gå att få fram detta, eftersom vi har så väldigt olika sätt att se på det.

Men ska man minska energiförbrukningen finns det möjligheter att göra saker och ting redan nu och inte bara titta på mätmetoderna. Vi har ju direktiv som vi jobbar med, och det finns analysmetoder och annat som vi kan titta på.

Mättningsfrågan kommer att behandlas när vi ska göra ett reviderat energitjänstedirektiv, så det kommer att komma upp saker och ting. Men som sagt, vi har redan spelat in detta, och det finns anledning att ta upp det också vid diskussionen.

När det gäller Jonas Sjöstedts frågor kan jag tycka att naturligtvis kan vi hålla fast vid att klimatomställning och grön omställning borde vara Europas framtid. Det var dessa slutsatser som vi fattade beslut om kring ekoeffektiv ekonomi under vårt ordförandeskap, så det håller vi fast vid.

Jag har dock inte ansvar för alla de delarna. Flyget, transporterna och så vidare hör till andra ministerråd. Det jag försöker göra på mitt ministerråd är att leverera så att vi får en ekoeffektiv ekonomi och en grön omställning. Det är därför vi driver förnybart, det är därför vi driver koldioxidskatten, det är därför vi driver energieffektivisering och alla de delarna.

Jämfört med när jag började är det mycket, mycket grönare nu, även om man ibland kan tycka att allt går för långsamt. Men det är 27 medlemsländer som ska tas åt samma håll, och då tycker jag att Sverige verkligen har påverkat detta i grön riktning. Detta har vi åstadkommit i relativt bred politisk enighet, vilket också är en styrka i de här sammanhangen, och det ska vi vara väldigt stolta över.

Anf. 40 ÅSA ROMSON (MP):

Jag delar vad ministern och en del andra har sagt här om att inspielen på energiområdet är viktiga när det gäller helheten för EU:s planering

och för utveckling. Här kan man verkligen ta steg framåt för att modernisera ekonomin.

Det är också positivt att man bedömer att målen för förnybar energi ser ut att uppfyllas till så stor del, både från Sverige men också från EU som helhet.

Målen sattes nog utifrån vad man trodde att man skulle nå, och det man kan naturligtvis ifrågasätta. Nu verkar det ändå finnas lite större kraft i den gröna ekonomin än vad man trodde. Det var lite väl realistiska mål. Ibland är det bra med ambitioner.

En fråga som jag skulle vilja lyfta upp gäller förnybar energi. Den största anledningen till att Sverige har så pass höga mål där är ju vår stora användning av bioenergi. När övriga Europa nu också ökar sin användning av bioenergi för att uppnå dessa mål kommer man naturligtvis snabbt in på en fråga om avvägningen gentemot andra mål. Bioenergi är hållbart till en viss nivå, men bioenergi i en enorm mängd är inte hållbart gentemot andra mål i samhället, till exempel biologisk mångfald, ett levande lantbruk och sådana delar.

Hållbarhetskriterier som har diskuterats länge när det gäller transportsidan och bränslesidan är också en fråga som bör lyftas in, alltså det fasta biobränslet. Jag tror att det för övriga EU-länder kan vara viktigt. Att det däremot inte har varit uppe på vår agenda är inte så konstigt eftersom vi använder inhemska råvaror till största delen.

När det gäller energieffektiviseringen skulle jag vilja problematisera den diskussionen lite grann. Sverige sätter faktiskt upp ett mål där vi mäter energieffektivitet på nationell nivå mot bnp. Det är, som jag ser det, ett omöjligt mål om man ska koppla det till klimatagendan, därför att då måste man mäta energieffektivisering mot mängden energi per befolkning.

Även om man eftersträvar ett gemensamt sätt att räkna, vilket alla ministrar här uttrycker, känns det som att det är inte Sverige som bidrar med det mest konstruktiva sättet att räkna, om vi på nationell nivå ska fortsätta hävda att det bästa sättet i 20–20–20-klimatagendan ska handla om energieffektivisering per bnp. Det kan man naturligtvis mäta, men det intressanta är ju mängden energi per befolkning, därför att det är då vi ser vad vi verkligen effektiviserar i ekonomin.

Anf. 41 PYYRI NIEMI (S):

Tack, ministern, för föredragningen! Jag delar Jonas Sjöstedts uppfattning om 30-procentsmålet. Det är väldigt viktigt.

Om man tittar på hur det har utvecklats till exempel i Tyskland när det gäller förnybar energi och omställningen, så vet vi att under de senaste åren har det skapats närmare 60 000 nya jobb. En hel del svenska företag har dess värre flyttat från Sverige till Tyskland eftersom att man har hittat mycket bättre investeringskapital. Det är ett land som i dagsläget ligger i framkant.

Jag är lite intresserad av att höra hur ministern ser på Sveriges roll i dag. Vi har legat i framkant och ligger säkert också i framkant i många avseenden, men samtidigt får vi också en del kritik för att det inte går så bra här i Sverige att investera i förnybar energi, att det är mycket enklare i till exempel Tyskland och Storbritannien och så vidare.

Det vore intressant med en kommentar och höra hur stämningssläget är, både inom regeringen och även på Europainivå.

Anf. 42 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (S):

Tack för svaret beträffande det som gäller mål. Det är oerhört glädjande att regeringen redan tagit till sig detta och kommer att framföra det i diskussionen. Mot bakgrund av det, och eftersom vi verkar vara rörande överens, har jag önskemål om att vi får med ett förtydligande vad gäller den svenska ståndpunkten i denna fråga. Det bör nämnas några ord om det i slutet även om vi kanske inte behöver komma med den exakta formuleringen här och nu. Det är alltså ett önskemål då vi verkar vara överens.

Anf. 43 Närings- och energiminister MAUD OLOFSSON (C):

När det gäller de förnybara målen kan man diskutera om de sattes för lågt eftersom vi kan nå dem eller om vi faktiskt har drivit på så att vi når målen. Den reflexion jag kan göra vad gäller de fyra åren som jag har varit energiminister och suttit med i dessa rådskonstellationer är att det skett en gigantisk förflyttning. När vi diskuterade detta första gången var det omöjligt. Jag tycker att man ska inse att Sverige verkligen har påverkat Europa, både när det gäller förnybarhetsmålet och energieffektiviseringsmålet, i en mycket positiv riktning.

Vi blir på EU-nivå ofta kritiserade för att vi sätter upp mål som vi sedan aldrig når. Då kan man inte, när vi äntligen når målen, säga att vi satt dem för lågt. Det är väl bra om vi någon gång når uppsatta mål. Man måste dock komma ihåg att vi inte uppnått dem ännu, men det ser ut som att vi kommer att nå dem med tanke på de åtgärder vi vidtagit. Jag tror nog att man måste hålla i det hela så att man också levererar resultat. Det finns en helt annan attityd till dessa frågor i dag; det tycker jag är viktigt att påpeka.

När det gäller bioenergi- och hållbarhetskriterier finns det anledning att lite grann fundera på den diskussionen, för en del av diskussionen riskerar snarare att försvåra för Sverige att använda bioenergi. Det gäller därför att verkligen hitta rätt kriterier. Man ska vara vaksam på detta eftersom många av de europeiska länderna inte alls förstår vad det innebär att ha skog. Vi har ett hållbart skogsbruk, men det är inte alla som förstår det.

När det gäller Sverige kontra övriga europeiska länder är det viktigt att säga att vi har infört ett marknadsbaserat system för att ställa om, nämligen elcertifikaten. Det som nu händer i andra länder, som har det via feed-in-system i budgetposten, är att de måste dra ned budgetarna för detta. Det var skälet till att införa elcertifikat, alltså att skapa långsiktiga spelregler så att marknaden vet vad de investerar i, och det hela ska vara marknadsbaserat.

Den slutsats man nu kan dra är möjligen att man under lång tid översubventionerat – om jag får kalla det så – insatserna i många länder, men det har kostat mycket och man har inte fått bästa möjliga teknik för minsta möjliga skattepengar. Det är den slutsats man just nu kan dra. Sedan kan vi på näringsområdet behöva diskutera finansiering och annat, men det tillhör inte det här området. För närvarande tittar man ganska mycket på certifikatssystemet.

När det gäller Carina Adolfsson Elgestams fråga vill jag säga att ja, det går absolut att skriva till. Vi tycker att det är viktigt att markera om vi ska komma framåt i den här frågan. Låt mig tillägga att vi också måste diskutera åtgärderna, för det är de som leder till energieffektivisering. Därför måste man hålla fast vid direktiv, märkning, systemtänkande och allt sådant. Det måste vi också klara av att hålla i. Jag har inga problem med att skriva in en mening om det.

Anf. 44 ORDFÖRANDEN:

För att vi inte ska repetera alltför mycket av det sagda ska jag nu göra en halvtidssummering av vad jag tror att vi skulle kunna göra. Vi är helt överens om det som Carina Adolfsson Elgestam tagit upp, nämligen att vi vill göra ett medskick om att det ska understrykas att det är viktigt att utforma en gemensam metod för att mäta energieffektivisering i Europeiska unionen och att Sverige tar initiativ och driver det.

Anf. 45 ÅSA ROMSON (MP):

Ministern kommenterade inte det svenska målet att mäta energieffektivisering per capita i stället för mängden energi per befolkning, något som vi tycker är mycket viktigt.

När det gäller elcertifikaten och feed-in-tarifferna är det ju en större diskussion som vi ofta för. Man kan konstatera att man byggt upp ett större kunskapsfält samt teknikutvecklingen. Vi skulle aldrig ha fått den teknikutvecklingen inom till exempel solenergi om inte flera europeiska länder hade haft den typen av system. Nu justerar man subventionerna, även om det kanske sker sent. Utifrån de ländernas perspektiv kan man väl säga att de hittat ett system som de tycker fungerar bra. Vi tycker att det i vissa delar fungerar bättre än det svenska systemet.

Det är viktigt att länderna själva får utforma sättet man ger dessa stöd på. Uppenbarligen har de olika funktioner. Vi kan se att andra länder exempelvis lyckas få havsbaserad vindkraft, vilket vi med våra stödssystem inte levererar. Inte heller levererar vi en ökad mängd hushåll som är engagerade i detta, särskilt inte vad gäller vindkraften eftersom vi straffbeskattar den kooperativa vindkraften. Det finns alltså många olika system.

Jag vet att det tidigt fanns en diskussion om att på EU-nivå säga att alla länder skulle använda sig av elcertifikatssystem. Jag hoppas att Sveriges position då var att vi inte ska påtvinga andra länder den typen av regleringar.

Anf. 46 JONAS SJÖSTEDT (V):

Jag har en fråga om sammanbrottet för handelssystemet med utsläppsrätter. Det bröt ju samman för ett tag sedan, och jag vet inte om det kommit i gång ännu. Jag undrar därför hur det påverkar dessa diskussioner och vilka effekter det kommer att ha.

Anf. 47 Närings- och energiminister MAUD OLOFSSON (C):

Det är många frågor som vi behöver diskutera djupare, men kanske inte just nu eftersom den här delen inte handlar om dem.

Låt mig börja med frågan om vilka styrmedel vi använder. Varje land får naturligtvis använda sina egna verktyg för att åstadkomma förnybarhetsmålet, energieffektiviseringsmålet och så vidare. Om jag tittar på hur vårt certifikatssystem har fungerat kan jag säga att det är det mest kostnadseffektiva sättet att få fram rätt teknik. Det får naturligtvis till följd att havsbaserad vindkraft är dyrare än markbaserad, men det har varit själva poängen med systemet. Vi har gått från att ha mindre än 1 terawattimme vindkraft till över 3. Vi har haft ett produktionsmål på 3 ½ terawattimme vindkraft på fyra år. Det är en ganska bra ökning. Det är en rekordökning. Vi tvingar inte andra att göra något de inte vill. Man får använda vilka medel man vill, men jag kan konstatera att det har kostat mycket pengar.

När det gäller utsläppshandeln är det miljöministerns ansvarsområde. Jag har ingen uppdaterad lägesrapport om det. Det är självfallet viktigt att de marknadsmässiga styrmedlen, som vi har haft nytta av, verkligen fungerar. En sådan marknadsmekanism är just utsläppshandeln. Sedan har vi valt att ha ytterligare några, koldioxidskatt och elcertifikat. Jag har dock ingen uppdaterad kunskap om detta utan ni får vända er till miljöministern.

Anf. 48 ORDFÖRANDEN:

Jag behöver inte sammanfatta det som jag sade tidigare till Carina Adolfsson Elgestam och statsrådet om en gemensam mätmetod.

Jag finner att det finns stöd för regeringens upplägg inför de fortsatta förhandlingarna.

Under Övriga frågor har vi två informationspunkter, 7 a och 7 b.

Anf. 49 Närings- och energiminister MAUD OLOFSSON (C):

Den ena frågan handlar om förnybar energi. Man ska presentera ett meddelande om prognoser för hur vi kommer att uppfylla 20-procentsmålet för förnybar energi till 2020. Det är så att säga samma fråga som återkommer.

Den andra frågan handlar om utveckling av den södra gaskorridoren. Det gäller ett projekt för att transportera gas från Kaukasus och Centralasien till Europa, en sydlig väg för det. Ministrarna väntas bli informerade som brukligt är vad gäller olika projekt.

Anf. 50 ORDFÖRANDEN:

Låt mig ställa en fråga under denna punkt. Nu går ju oljepriset upp och det är allmänt oroligt på oljemarknaden som ett resultat av utvecklingen i Nordafrika. Tror ministern att den frågan kommer upp som en allmän diskussion?

Anf. 51 Närings- och energiminister MAUD OLOFSSON (C):

Ja, det tror jag. Vi har inte fått några sådana rapporter, men jag talade i veckan med mr Tanaka vid IEA. IEA har tagit initiativ till att lyfta upp frågan om de oljelager som vi har. Jag tror att det var i morse man gick ut och sade att man var beredd att, med reservation för att jag inte citerar helt rätt, öppna oljelagren för att möta den kris som pågår i Nordafrika. Det fick marknadens priser att sjunka något. Vi ska ha en lunchdiskuss-

ion, men vi vet inte riktigt vad den kommer att handla om. Det är möjligt att den frågan kommer att tas upp då.

Det är ett bekymmersamt och allvarligt läge som vi är inne i, men då ska vi veta att vi inom IEA har ett system, kopplat till Opec, som innebär att vi gemensamt sagt att man ska vara beredd att öppna oljelagren. Det finns alltså ett system även för detta.

Anf. 52 ORDFÖRANDEN:

Ingen begär ordet. Vi tackar statsrådet för dagens besök i EU-nämnden.

Anf. 53 Närings- och energiminister MAUD OLOFSSON (C):

Trevlig helg!

2010/11:24

25 februari

Innehållsförteckning

1 § Transport, telekommunikation och energi (energi).....	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN	1
Anf. 2 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (S).....	1
Anf. 3 Närings- och energiminister MAUD OLOFSSON (C).....	1
Anf. 4 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (S).....	2
Anf. 5 Närings- och energiminister MAUD OLOFSSON (C).....	2
Anf. 6 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (S).....	2
Anf. 7 Närings- och energiminister MAUD OLOFSSON (C).....	2
Anf. 8 ORDFÖRANDEN	3
Anf. 9 Närings- och energiminister MAUD OLOFSSON (C).....	3
Anf. 10 ORDFÖRANDEN	3
Anf. 11 Närings- och energiminister MAUD OLOFSSON (C).....	3
Anf. 12 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (S).....	4
Anf. 13 JONAS SJÖSTEDT (V).....	5
Anf. 14 Närings- och energiminister MAUD OLOFSSON (C).....	5
Anf. 15 ORDFÖRANDEN	6
Anf. 16 CARINA OHLSSON (S)	6
Anf. 17 Närings- och energiminister MAUD OLOFSSON (C).....	6
Anf. 18 ORDFÖRANDEN	7
Anf. 19 Närings- och energiminister MAUD OLOFSSON (C).....	7
Anf. 20 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (S).....	8
Anf. 21 JONAS SJÖSTEDT (V).....	9
Anf. 22 Närings- och energiminister MAUD OLOFSSON (C).....	9
Anf. 23 ORDFÖRANDEN	10
Anf. 24 MARGARETA SANDSTEDT (SD)	10
Anf. 25 ÅSA ROMSON (MP)	11
Anf. 26 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (S).....	11
Anf. 27 ORDFÖRANDEN	12
Anf. 28 Närings- och energiminister MAUD OLOFSSON (C).....	12
Anf. 29 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (S).....	13
Anf. 30 ÅSA ROMSON (MP)	13
Anf. 31 ORDFÖRANDEN	13
Anf. 32 MARGARETA SANDSTEDT (SD)	13
Anf. 33 ORDFÖRANDEN	14
Anf. 34 Närings- och energiminister MAUD OLOFSSON (C).....	14
Anf. 35 ORDFÖRANDEN	14
Anf. 36 Närings- och energiminister MAUD OLOFSSON (C).....	14

Anf. 37 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (S)	15	2010/11:24
Anf. 38 JONAS SJÖSTEDT (V)	15	25 februari
Anf. 39 Närings- och energiminister MAUD OLOFSSON (C)	16	
Anf. 40 ÅSA ROMSON (MP)	16	
Anf. 41 PYRY NIEMI (S)	17	
Anf. 42 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (S)	18	
Anf. 43 Närings- och energiminister MAUD OLOFSSON (C)	18	
Anf. 44 ORDFÖRANDEN	19	
Anf. 45 ÅSA ROMSON (MP)	19	
Anf. 46 JONAS SJÖSTEDT (V)	19	
Anf. 47 Närings- och energiminister MAUD OLOFSSON (C)	19	
Anf. 48 ORDFÖRANDEN	20	
Anf. 49 Närings- och energiminister MAUD OLOFSSON (C)	20	
Anf. 50 ORDFÖRANDEN	20	
Anf. 51 Närings- och energiminister MAUD OLOFSSON (C)	20	
Anf. 52 ORDFÖRANDEN	21	
Anf. 53 Närings- och energiminister MAUD OLOFSSON (C)	21	